

Nieuwsbrief Praktijknetwerk 'Vrienden in de boomteelt'

Samenwerken aan een duurzame bodem als basis voor een gezonde teelt

Nieuwsbrief' nr 5, 28 november 2012

Beste teler,

Hierbij ontvangt u weer een nieuwsbrief van het praktijknetwerk Vrienden in de Boomteelt. Als eerste willen we uw aandacht vragen voor de volgende bijeenkomst (12 december a.s.) en de mogelijkheid om een bijeenkomst bij te wonen vanuit het praktijknetwerk Niet-kerende Grondbewerking.

Verder vindt u een verslag van de bijeenkomst op 30 oktober jl. bij wormenkwekerij Megrow en van de presentaties die hier zijn gehouden.

Noteer in uw agenda

Op **woensdag 12 december 2012** is er weer een interessante netwerkbijeenkomst. We starten met een rondleiding bij Orgapower in het kader van compostering. Verder zullen er twee presentaties worden gegeven.

Tim Thoden van PPO WUR zal ingaan op bodemindicatoren en bodembeheer als integrale systeemaanpak. Daarbij komen vragen als deze aan de orde:

- Welke factoren spelen een rol bij bodemvruchtbaarheid?
- In hoeverre is bodemleven te stimuleren of te beïnvloeden?
- Welke nuttige informatie valt er te halen uit bodemvoedselwebanalyses?

Guus Braam van DLV Plant (bloembollen) zal de resultaten van het project *Goed door Grond* bespreken.

Datum: woensdag 12 december 2012

Tijdstip: 13.00 uur tot 17.00 uur

Locaties (let op):

- Rondleiding (13.00 uur tot 14.15 uur): Orgapower Compostering Berkel, Marinierstraat 4, 5405 BG Uden
- Presentaties (14.15 uur tot 17.00 uur): Champignonkwekerij 't Voske, Lage Randweg 16, 5406 NN Uden

Excursie wormenkwekerij Megrow B.V.

Vanuit het praktijknetwerk Vrienden in de Boomteelt hebben we op dinsdag 30 oktober een bezoek gebracht aan wormenkwekerij Megrow in Almkerk. Iris van der Arend van Greenguard vertelde ons de ins en outs van regenwormen. Een aantal opvallende dingen hieruit:

- Inzetten van wormen zou helpen bij storende lagen. Dit biedt mogelijkheden voor vaststaande percelen met bodemproblemen.
- Wormen hebben niet alleen profijt van relatief vers materiaal. Met compost kunnen ze juist ook veel!
- Bij inzet van wormen moet worden gerekend met 1 tot 2 kg wormen per 100 m², kosten €40,- per kg, dus €40 - €80,- per 100 m². Per ha een heel bedrag maar het advies is om te beginnen met slechte plekken!
- Om bij grondbewerking wormen te sparen is het verstandig om dit niet te doen bij vochtige omstandigheden. Dan zitten de wormen namelijk hoger in de bouwvoor. Dat geldt ook voor tijdens als ochtend of namiddag / avond. Midden overdag is de beste tijd voor grondbewerking. Dat is uiteraard lang niet altijd praktisch haalbaar, maar voor wie er rekening mee wil houden, is het een richtlijn.

- In de Flevopolder zijn problemen met wormen (geweest). Het ging om grote hoeveelheden regenwormen die door slijmafzetting problemen veroorzaakten met overmatige kluitvorming. Ook zou er sprake zijn van pendelaars die van grote diepte slib naar boven haalden.

Megrow B.V.

Megrow teelt wormen voor een tweetal doelen

- Structuurverbetering door inzet van wormen
- Wormenhumus als bodemverbeteraar

Voor bodemverbetering worden vijf soorten wormen geteeld.

Het medium waarin ze leven bestaat uit tuinturf (zwartveen), klei en kalk. Ze krijgen 'krachtvoer' in de vorm van graanmeel en sojameel.

Wormen leven van dood organisch materiaal. Ze trekken wel afgefallen blad naar beneden, maar dit blad is al bewerkt door bacteriën en schimmels (soms voor ons niet zichtbaar). Compost stimuleert dus wormen.

Een interessant detail is, dat de pH van de grond die wormen uitscheiden altijd 6,8 is. Ze hebben wel eens grond met een pH van 2,8 gehad (veen) die onder laboratoriumomstandigheden uitkwam op 6,8. Andersom werkt het ook: grond met een hoge pH van bijvoorbeeld 7,2 komt uit de worm met een pH van 6,8.

Wormen voegen een soort slijm toe aan de grond. Daardoor ontstaat zogeheten aggregaatvorming: binding van de afzonderlijke bodemdelen.

Kijk op www.megrow.nl voor een impressie van het bedrijf.

Bodemvoedselwebanalyse

Binnen het praktijknetwerk Vrienden in de Boomteelt is er op tien bedrijven een uitgebreide bemonstering van de bodem toegepast.

- Algemeen Bouwlandanalyse
- Aaltjes
- Bodemvoedselwebanalyse

Een bodemvoedselwebanalyse (BVWA) levert veel getallen op m.b.t. schimmels, bacteriën en ander bodemleven op microniveau. Het voorbeeld in de bijlage is een BVWA is van een perceel op duinzand. Voor de vergelijking zijn meer gegevens nodig: stikstof, gehalte organische stof, pH en CEC. Het onderzoek is nog niet zover dat er onderbouwde uitspraken gedaan kunnen worden m.b.t. manipulatie van het bodemleven en -vooral- bodemweerbaarheid. Dit is erg afhankelijk van perceel, gewas, ziekteverwekker. Deze thema's zullen in de volgende bijeenkomst verder worden uitgediept. Er zal dan worden ingegaan op bodemindicatoren en bodembeheer als integrale systeemaanpak.

De presentatie zoals deze is gehouden op 30 oktober vindt u in de bijlage van de e-mail van deze nieuwsbrief.

Excursies niet-kerende grondbewerking

Vanuit het praktijknetwerk Niet-kerende Grondbewerking worden regelmatig excursies georganiseerd. Hoewel deze gericht zijn op akkerbouw valt er voor de boomteeltsector veel te leren. In de bijlage vindt u de uitnodiging voor 3 december Hooge Zwaluwe.

Op het programma staat:

- Rondgang NKG bedrijf
- Conclusies van diverse experimenten groenbemesters voor aardappel
- Gewasbescherming in relatie tot NKG

Praktijknetwerk

Voor meer informatie over het praktijknetwerk kunt u zich richten tot onderstaand contactpersoon.

Contactpersoon:

Kees Pastoor

M +31 (0) 6 26518649

E k.pastoor@dlvplant.nl

Ministerie van Economische Zaken,
Landbouw en Innovatie

Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling: Europa investeert in zijn platteland. Het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie (EL&I) is eindverantwoordelijk voor POP2 in Nederland.